



Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac Ex Probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniae Agrippinae, 1713

Q. 121. An hactenus dicta valeant etiam de attritione ex metu pœnarum temporalium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42624

enim falsum est, præsertim in hominibus nec dum perfectis: itaque juvari debet voluntas omnibus motivis, v. g. hoc in odo, *Doleo, non tantum, quia per peccata demeritus sum apud Deum præmia æterna aliaque bona, è contrà meritus sum gehennam vel alias pœnas, sed etiam & maximè ideo doleo, quia Deo summè bono displicui, quia illi secundum, qui propter infinitas suas perfectiones erat dignissimus non offendit, sed semper amari, coli, honorari &c.* Modum practicum pœnitentem per attritionem ex turpitudine peccati vel ex spe aut metu adducendi ad contritionem, proponam à n. 1723.

Q. 121. *An hactenùs dicta valeant etiam de attritione ex metu pœnarum temporalium.* R. §. I.
 Probabilissimum est, quod ad Sacramentum Pœnitentiæ sufficiat attritio concepta ex metu pœnarum temporalium, etiam hujus vitæ, ut infligendarum à Deo; hoc tamen non est omnino certum. Pars 1. probatur, nam imprimis ita docent Auctores plurimi & gravissimi, cum Suar. Less. Gran. Regin. Lugo, Averf. Gorm. p. 1. nu. 454. Diana p. 11. t. 8. R. 43. Moya d. 5. q. 4. Cardena in 2. crisi d. 2. n. 70. Deinde rationes sunt gravissimæ, 1. Quia Trid. sess. 14. De pœn. c. 4. inter motiva attritionis sufficientia ad Sacramentum ponit ex metu gehennæ & pœnarum, ubi per Tò gehennæ intelligitur pœna æterna, per Tò pœnarum autem videtur præscindi ab æterna vel temporali. 2. Quia hæc attritio ex metu pœnarum temporalium potest esse honesta, supernaturalis & efficax, saltem respectu venialium, sicuti attritio ex metu pœnarum æternarum est talis respectu mortalium. 3. Quia alias non possemus ex metu pœnarum atteri de

venialibus, cùm non mereantur pœnam eternam, hoc autem videtur inconvenientissimum, ergo. *Pars 2.* etiam probatur, nam licet *Gobat* t. 6. n. 47. putet non esse dubitandum de attritione ex metu pœnarum temporalium, & *Arriaga* d. 11. nu. 2. dicat esse omnino certum, quòd sufficiat, saltem ex metu pœnarum Purgatorii, tamen universaliter de attritione ex metu pœnarum temporalium negant *Canus*, *Vasq.* q. 92. a. 1. dub. 3. *Hurt.* apud *Dianam* p. 9. t. 9. R. 51., & talem attritionem vocat suspectam *Côn.* d. 4. n. 39.. ideoque *Carden.* n. 72. & *Gorm.* suprà dicunt sententiam illam de attritione, absolute ex metu pœnarum temporalium, non esse certam, sed videntur intelligere pœnarum hujus vitæ. Ratio autem est, quia quamvis *Trid.* ponat ex metu gehennæ & pœnarum, tamen non dicit gehennæ vel pœnarum, hinc fortè ponit Tò gehennæ & pœnarum pro eodem, subintelligendo, & pœnarum gehennæ; vel fortasse per Tò gehennæ inrelligit pœnam di-
mni, per Tò pœnarum pœnam sensùs in inferno: Quamvis autem talis attritio ex metu pœ-
narum etiam temporalium possit esse honesta, supernaturalis & efficax respectu venialium,
tamen aliunde non constat certò, quòd Christus voluerit sufficere, sufficitque certò alia at-
tritio respectu venialium, nempe concepta ex
motivo turpitudinis peccati, ergo.

385. §. 2. Quod dictum est de attritione ex me-
tu pœnarum temporalium, idem esse viderut
de attritione ex spe bonorum temporalium.
His tamen non obstantibus sententia contra-
ria aliæque similes opiniones ad hoc serviant,
etiam in ordine ad praxin, non quidem ut se-
cundum

cundūm illas conferatur vel suscipiatur Sacra-
mentum, nam hoc damnat *Innocentius XI.* in 1.
propositione, sed ut si Sacramentum bonā fide
susceptum sit, non sit opus peccata vel confessio-
nes repetere, probabilissimum enim est va-
luisse; nec ideo ullum Sacramentum exponetur
periculo nullitatis, si peccata illa vel confessio-
nes non repeatantur, quia certum est ad valorem
confessionum sequentium sufficere integrita-
tem formalem, uti dicetur à n. 1140.

Objicies. Tridentinum etiam non expressit 886.
motivum attritionis ex spe præmii æterni vel
beatitudinis, & tamen non dubitamus de illius
sufficientia. Deinde *Trid.* ibi expressit, quod
Ninivitæ timore poenæ temporalis perculti pœ-
nitentiam egerint & misericordiam à Deo im-
petrâint, ergo sufficienter innuit etiam suffice-
re ad impetrandam veniam in Sacramento. R.
Ad 1. Hoc ipso, quod expresserit attritionem
ex metu gehennæ, satis significat sufficere attri-
tionem ex spe beatitudinis, tum quia hæc attri-
tio est perfectior, tum quia metus gehennæ sal-
tem plerumque movet, quia est privatio beati-
tudinis, idem enim videtur esse timere priva-
tionem boni & desiderare bonum, uti rectè
Lugo d. 5. n. 132. *Ad 2.* n. conseq. nam secun-
dūm dicta n. 837. *Trid.* sess. 14. De pœn. c. 4. in
fine loquens de Ninivitis, non amplius habet
sermonem de Sacramento Pœnitentiæ, sed ite-
rum redit ad probandum principale intentum,
quod erat, timorem servilem posse esse hone-
stum & supernaturale, quod inde probat,
quia à Deo meruit liberationem ab eversione
urbis; certum enim est Pœnitentiam illam ser-
vilem non meruisse remissionem peccatorum,

cum neque esset contritio neque attritio conjuncta cum Sacramento, & vix est credibile, inquit Herinx d. 2.n. 43. omnes Ninivitas, quibus eversione urbis liberati sunt, etiam eo tempore esse à peccatis liberatos.

887. Q. 122. In quo sensu verum sit, quod peccator per Sacramentum ex attrito fiat Contritus. &c. Constatib[us] ex seqq. §. 1. Peccatorem per Sacramentum fieri ex attrito contritum, tam certum est hoc tempore, inquit Suar. d. 20. s. 1. num. 10. ut absque errore negari non possit, & ideo hoc transiit quasi in axioma commune apud omnes receptum.

888. §. 2. Attritio non fit formaliter contritio; S. Th. in suppl. q. 1. a. 3. Suar. d. 5. s. 3. aliique communissime contra varios, qui diversis modis id asserunt, quorum quatuor recenset Suar. ibidem, & plures alios Averfa q. 2. s. 15. Ratio nostra est, quia contritio ex objecto & modo tendendi in Deum propter se, distinguitur intrinsecè ab attritione, uti constat ex dictis à n. 722. & 784., nullus autem actus potest mutare objectum vel modum suum tendendi, cum ipse sit essentialis sua tendentia in objectum.

889. §. 3. Quamvis Scotus in 4. dist. 14. q. 4. ad 2. admittat hanc propositionem, attritio fit contritio, tamen commune axioma tantum habet, quod attritus fiat contritus, nam fieri potest, ut attritioni nequidem succedat contritio. Itaque attritus fit contritus, quia subjectum attritionis accipit aliquid, per quod aliquo modo dicatur contritus, uti jam dicetur.

890. §. 4. Attritus fit per Sacramentum contritus, imprimis habitualiter, quia accipit habitum charitatis, qui est principium per se elicivum forma-